1427 en 1428/71 van kracht blijven. Het kan met de doelstelling der maatregelen in overeenstemming zijn ze voor onbepaalde tijd in stand te laten.

4. Noch in artikel 2, lid 1, van 's Raads verordening (EEG) nr. 1428/71 van 2 juli 1971, noch in artikel 2 van de overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Griekenland is een rangorde tussen de aldaar vermelde maatregelen vastgelegd.
Het verdraagt zich met de doelstelling dezer maatregelen dat het desbetreffend gezagsorgaan naar gelang van de omstandigheid die maatregel kan kiezen welke hem het meest passend voorkomt.

In de zaak 40-72

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Verwaltungsgericht te Frankfurt/Main, in het aldaar aanhangig geding tussen

I. SCHROEDER KG te Hamburg,

verzoekster,

en

BONDSREPUBLIEK DUITSLAND, ten deze vertegenwoordigd door het Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft te Frankfurt/Main,

verweerster,

om een prejudiciële beslissing inzake de geldigheid van verordening (EEG) nr. 1643/71 van de Commissie van 28 juli 1971 (PB nr. L 171/2 van 30 juli 1971) tot invoering van een stelsel van minimumprijzen voor de invoer van tomatenpasta uit Griekenland, subsidiair inzake de uitlegging van artikel 2, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1428/71 van de Raad van 2 juli 1971 (PB nr. L 151/6 van 7 juli 1971) houdende de omschrijving van de wijze van toepassing van de vrijwaringsmaatregelen in de sector van op basis van groenten en fruit verwerkte produkten,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, R. Monaco, Kamerpresident, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars (rapporteur), en H. Kutscher, Rechters,

Advocaat-Generaal: K. Roemer
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — De feiten en de procesvoering

Overwegende dat de feiten en het procesverloop kunnen worden samengevat als volgt:

De gemeenschappelijke ordening der markten in de sector van op basis van groenten en fruit verwerkte produkten is in het leven geroepen bij verordening (EEG) nr. 865/68 van de Raad van 28 juni 1968 (PB nr. L 153/8 van 1 juli 1968).

Bij gebreke van coördinatie en unificatie der door de verschillende Lid-Staten jegens derde landen toegepaste invoerregelingen heeft de Raad gemeend verordening nr. 1427/71 van 2 juli 1971 (PB nr. L 151/5 van 7 juli 1971) te moeten vaststellen, ten einde de Gemeenschap in staat te stellen „het hoofd te bieden aan situaties van ernstige verstoringen waaraan de markt van de betrokken produkten kan worden blootgesteld als gevolg van invoer onder voorwaarden — met name op het gebied van de prijzen — die de doelstellingen van artikel 39 van het Verdrag in gevaar kunnen brengen".

De uitvoering van verordening nr. 1427/71 is door de Raad geregeld in verordening nr. 1428/71, eveneens van 2 juli 1971 (PB nr. L 151/6 van 7 juli 1971).

De vrijwaringsmaatregelen die door de Commissie kunnen worden genomen zijn opgesomd in artikel 2, lid 1, dezer verordening:

„a) de totale of gedeeltelijke opschorting van de invoer of de uitvoer;

b) een stelsel van minimumprijzen waaronder de invoer onderworpen kan worden aan de voorwaarde dat deze plaatsvindt tegen een prijs die hoger is dan de voor het desbetreffende produkt vastgestelde minimumprijs."

Op grondslag van verordening nr. 1427/71 heeft de Commissie gelet op de beginselen van verordening nr. 1428/71, twee vrijwaringsmaatregelen vastgesteld waarbij de invoer van tomatenpasta van de overlegging van invoervergunningen afhankelijk is gesteld.

De eerste, vastgesteld bij verordening nr. 1558/71 (PB nr. L 164/14 van 22 juli 1971), geldt voor derde landen met uitzondering van Griekenland en behelst een stelsel van kwantitatieve invoerbeperkingen; de tweede, vastgesteld bij verordening nr. 1643/71, geldt voor Griekenland en behelst een stelsel van minimumprijzen.

Volgens artikel 2 van laatstgenoemde verordening wordt de invoervergunning slechts afgegeven indien de importeur schriftelijk de verplichting aangaat:

„aa) .....

bb) dat deze invoer voortvloeit uit een contract dat voorziet in de verkoop en de levering franco grens van de Gemeenschap, of in een plaats buiten de Gemeenschap, tegen een hogere dan de in de bijlage bij deze verordening voor de betrokken kwaliteit vermelde prijs, en

cc) dat deze prijs inderdaad zal worden betaald."

Op 10 september 1971 vroeg de firma Schroeder, verzoekster in het hoofdgeding, bij het Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft, verweerder in het hoofdgeding, een vergunning aan voor de invoer van tomatenpasta in blik (tariefpost 20.02) uit Griekenland.

Op dit verzoek werd op 15 september 1971 afwijzend beschikt omdat de belanghebbende zich niet schriftelijk wilde verbinden tot nakoming van de verplichting waarvan de afgifte van de vergunning in artikel 2 van verordening nr. 1643/71 afhankelijk is gesteld. Na tever-

geefs te hebben gereclameerd wendde zij zich met een verzoek om nietigverklaring der afwijzende beschikking tot het Verwaltungsgericht te Frankfurt/Main.
Zij acht dit artikel 2 nietig en in strijd met de eraan ten grondslag liggende voorschriften, te weten artikel 39, lid 1, sub c, van het EEG-Verdrag en artikel 1, lid 1, eerste volzin, van verordening nr. 1427/71, omdat de daarbij ingevoerde stelsels van minimumprijzen op tal van manieren konden worden ontdoken en daarom niet tot de beoogde marktstabilisatie zouden kunnen leiden. Voorts zou aan kwantitatieve beperkingen ten opzichte van minimumprijzen de voorrang toekomen. Ook waren volgens verzoekster de voorwaarden voor het nemen der vrijwaringsmaatregelen niet vervuld omdat er van een werkelijke of dreigende ernstige verstoring van de markt geen sprake was. Ten slotte zou er een te hoge en dus prohibitieve minimumprijs zijn vastgesteld.
Het Verwaltungsgericht twijfelde aan de rechtsgeldigheid van verordening nr. 1643/71 en stelde het Hof de navolgende vragen:

1. a) Levert artikel 2 van verordening (EEG) nr. 1643/71 schending op van artikel 40, lid 3, juncto artikel 39, lid 1, sub c, van het EEG-Verdrag?
   b) Levert artikel 2 van verordening (EEG) nr. 1643/71 voorts schending op van de desbetreffende machtigingsgrondslag, met name van artikel 1, lid 1, eerste alinea, van verordening (EEG) nr. 1427/71 van de Raad van 2 juli 1971?
2. Subsidiair: levert artikel 2 van verordening (EEG) nr. 1643/71 schending op van de grondbeginselen van de rechtsstaat, met name van het evenredigheidsbeginsel en het beginsel van de bescherming van het opgewekt vertrouwen?
3. Meer subsidiair: is artikel 2 der verordening onrechtmatig in zoverre dat de in de bijlage dezer verordening vastgelegde minimumprijzen boven de prijzen in de Lid-Staten liggen en derhalve prohibitief werken?
4. Nog meer subsidiair: moet artikel 2, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1428/71 van de Raad van 2 juli 1971, evenals artikel 41 van de associatieovereenkomst EEG-Griekenland van 9 juli 1961, aldus worden begrepen dat er sprake is van een rangorde tussen de aldaar bedoelde maatregelen?

De verwijzingsbeschikking van 19 juni 1972 is op 4 juli 1972 ter griffie ingeschreven.
Overeenkomstig artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de EEG zijn er schriftelijke opmerkingen ingediend door verzoekster, de Commissie en de Raad.
Op rapport van de Rechter-Rapporteur en de Advocaat-Generaal gehoord, heeft het Hof van instructiemaatregelen afgezien.
Ter terechtzitting van 22 november 1972 zijn mondelinge opmerkingen gemaakt door verzoekster, ten deze vertegenwoordigd door de heer Gilsdorf, en de Raad, vertegenwoordigd door de heer Schloh.
De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 10 januari 1973 zijn conclusie genomen.

II — Opmerkingen gemaakt krachtens artikel 20 van het Statuut

Overwegende dat de krachtens artikel 20 van het Statuut gemaakte opmerkingen kunnen worden samengevat als volgt:
De firma Schroeder, *verzoekster in het hoofdgeding,* laat de gehele communautaire regeling inzake de invoer van tomatenpasta de revue passeren en merkt dan op dat de Commissie de invoer van dit produkt, voor zover herkomstig uit derde landen, afhankelijk heeft gesteld van een door de invoerende Lid-Staat af te geven invoervergunning waarbij kwantitatieve beperkingen worden gesteld (verordeningen nrs. 1558/71 en 1785/71 van de Commissie, PB nr. L 164/14 van 22 juli 1971 en PB nr. L 184/55 van 14 augustus 1971).

De invoer uit Spanje, Portugal, Marokko en Griekenland is op andere wijze geregeld. De Commissie heeft, wat de eerstgenoemde drie landen betreft, de importeurs bij verordening (EEG) nr. 1738/71 van 6 augustus 1971 (PB nr. L 178/14 van 7 augustus 1971) vrijgesteld van de verplichting een invoervergunning over te leggen — en van kwantitatieve beperkingen —. Volgens de Commissie hadden de regeringen dezer landen zich bereid verklaard te garanderen dat de prijs van produkten afkomstig van hun grondgebied bij invoer in de Gemeenschap niet beneden een bepaald minimum zou liggen en dat verkeersverlegging zou worden voorkomen. De regeling voor Griekenland verschilt zowel van die welke jegens genoemde drie landen wordt toegepast als van die voor derde landen.

Verzoekster wijst erop dat in de verordeningen der Commissie geen enkele overgangsbepaling voorkomt volgens welke de importeurs voor de inwerkingtreding der vrijwaringsmaatregelen gesloten invoercontracten konden afwikkelen.

Volgens de firma Schroeder heeft de Bondsrepubliek Duitsland zich tegen de op initiatief van de Italiaanse Republiek genomen vrijwaringsmaatregelen verzet op grond dat met betrekking tot de kostprijs van door de Italiaanse industrie vervaardigde tomatenpasta betrouwbare gegevens ontbraken en dat de moeilijkheden van deze industrie niet aan importen uit derde landen tegen lagere prijzen dan de Italiaanse kostprijs moesten worden toegeschreven, doch structureel bepaald waren.

Verzoekster haalt de artikelen 12 tot en met 19 en 41 van de associatieovereenkomst EEG—Griekenland aan en merkt op dat volgens laatstgenoemd artikel vrijwaringsmaatregelen slechts mogen worden genomen voor zover de afschaffing der douanerechten de doelstellingen van artikel 39 van het Verdrag in gevaar kan brengen. In zodanig geval kan er een stelsel van minimumprijzen worden toegepast in dier voege dat bij prijsdaling beneden het minimum de invoer òf tijdelijk kan worden geschorst of verminderd, òf kan worden onderworpen aan de voorwaarde dat de invoer boven de vastgestelde minimumprijs plaatsvindt.

Ten aanzien van de feiten maakte de firma Schroeder de volgende opmerkingen, die met name betrekking hebben op het rapport dat de Commissie op 7 maart 1972 aan de Raad heeft uitgebracht inzake de toepassing der vrijwaringsmaatregelen op de invoer van tomatenpasta.

Verzoekster betoogt dat de vrijwaringsmaatregelen op initiatief van Italië en Frankrijk zijn genomen, doch dat uit het rapport nergens blijkt dat er zich ook in de andere Lid-Staten verstoringen zouden hebben voorgedaan en dat de verstoringen *per se* aan de invoer uit derde landen moeten worden toegeschreven. In het rapport is niet nagegaan of er zich bij de verkoop van Italiaanse en Franse tomatenpasta in de andere landen van de Gemeenschap ook verstoringen voordeden.

Het rapport geeft geen cijfers over de hoeveelheid tomatenpasta die in de Gemeenschap als geheel en in iedere Lid-Staat afzonderlijk is geproduceerd in de jaren die aan de invoering der prijsminima zijn voorafgegaan en daarop zijn gevolgd. Op grond van het jaarboek 1971, gepubliceerd door het Bureau voor de Statistiek van de Europese Economische Gemeenschap, schat verzoekster voor de jaren 1968, 1969 en 1970 deze produktie in totaal op 396 000 ton, 581 000 ton en 686 000 ton— met inbegrip van tomatenpasta in potten (nr. 07.03 volgens de nomenclatuur van het Bureau voor de Statistiek) —.

Volgens verzoekster moet de Commissie worden gelast de cijfers betreffende de totale produktie van de Gemeenschap en van de Lid-Staten over te leggen alsmede die betreffende de Italiaanse en Franse uitvoer van tomatenpasta naar de andere Lid-Staten.

Verzoekster trekt ook de juistheid in twijfel van de in dit rapport voorkomende cijfers betreffende de invoer van tomatenpasta van herkomst uit derde landen voor en na de vrijwaringsmaatregelen. Zo zou het peil van de Italiaanse importen uit Griekenland na de inwer-

kingtreding der vrijwaringsmaatregelen als gevolg van frauduleuze manipulaties ten aanzien van de oorsprong van het produkt vrijwel op hetzelfde peil zijn blijven liggen.

Ten slotte merkt verzoekster op dat in het rapport van de Commissie aan de Raad geen gegevens of berekeningen voorkomen inzake de kostprijs van de tomatenpastafabrikanten in de afzonderlijke Lid-Staten. Bij de vaststelling van de minimumprijzen is de Commissie dus uitsluitend afgegaan op een mededeling van de Italiaanse Regering waarin de fabrieksprijs van tomatenpasta — dat wil zeggen voor het hoofdprodukt met een gehalte aan droge stof van 28 à 30 % — op 36 rekeneenheden per 100 kg wordt gesteld. Een minimumprijs van 34 rekeneenheden laat voor de importen uit Griekenland slechts een preferentie van 1,4 rekeneenheden in stand met Portugal, Spanje en Marokko zijn minimumprijzen overeengekomen van 35,4 rekeneenheden — zulks terwijl die preferentie volgens de associatieovereenkomst in beginsel 5,4 rekeneenheden moest bedragen.

Verzoekster wijst er voorts op, dat de marktprijzen na de inwerkingtreding van alle vrijwaringsmaatregelen niet veel dichter bij de vastgestelde minimumprijzen zijn komen te liggen, doch daar duidelijk beneden bleven. Zij wijst in dit verband op de Duitse franco-grensprijzen van Italiaanse tomatenpasta, die overigens overeenkwamen met hetgeen destijds door twee Duitse importfirma's werd geboden.

Juridisch baseert verzoekster haar betoog op het evenredigheidsbeginsel: „De vrijheid van het rechtssubject mag slechts worden aangetast in de mate en met behulp van de middelen die noodzakelijk zijn om in het algemeen belang een bijzondere doelstelling te verwezenlijken. Het ingrijpen op zichzelf moet noodzakelijk zijn, het mag niet verder gaan dan nodig is en van de middelen waarmede deze doelstelling kan worden verwezenlijkt moet het middel worden gebruikt dat enerzijds tot het in het algemeen belang vastgestelde doel kan leiden en anderzijds het rechtssubject het minst bezwaart."

Dit beginsel maakt deel uit van het Gemeenschapsrecht en komt zowel in artikel 40, lid 3, van het Verdrag tot uitdrukking als in artikel 1, lid 1, van verordening nr. 1427/71 — waarin het nemen van vrijwaringsmaatregelen afhankelijk wordt gesteld van werkelijke of dreigende ernstige moeilijkheden als gevolg van invoer of uitvoer —. In de consideransen van 's Raads verordening nr. 1428/71 en van verordening nr. 1643/71 van de Commissie — die een verwijzing behelst naar de maatstaven van artikel 44, lid 2 en lid 3, van het Verdrag — wordt van dit zelfde beginsel uitgegaan.

Willen vrijwaringsmaatregelen geoorloofd en geldig zijn, dan moet volgens verzoekster aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

1. er moet op de markt sprake zijn van ernstige moeilijkheden — of van een dreiging van ernstige moeilijkheden — als gevolg van invoer uit derde landen;
2. de vrijwaringsmaatregelen moeten noodzakelijk zijn;
3. zij moeten aan de storing of dreiging een eind kunnen maken;
4. een eventueel stelsel van minimumprijzen moet berusten op beginselen welke met name recht doen wedervaren aan de gemiddelde kostprijzen in de verschillende Lid-Staten, in dier voege berekend dat de landbouwer voor zijn grondprodukt een redelijke prijs maakt;
5. de minimumprijzen mogen geen prohibitief effect hebben;
6. er dient te worden nagegaan welke maatregel — totale of gedeeltelijke opschorting van de invoer of een stelsel van minimumprijzen — de vrijheid van de importeur het minst aantast.

Op al deze punten maakt verzoekster bezwaar tegen de litigieuze vrijwaringsmaatregel:

1. Zonder na te gaan of er sprake was van ernstige c.q. dreigende ernstige ver-

storingen op de markt is de Commissie zonder meer op de klachten van Italië en Frankrijk afgegaan. De door de Italiaanse Regering genoemde prijzen waren referentieprijzen waarin niet alleen de kostprijs van de Italiaanse industrie verwerkt was. De Bondsrepubliek Duitsland heeft daarop zelfs aanmerkingen gemaakt.
De Commissie heeft niet onderzocht of de verstoringen — indien daarvan al sprake was — door invoer uit derde landen waren veroorzaakt. Het marktaandeel van deze importen bedroeg in 1970 slechts 9,5 % en de importen uit Griekenland beliepen slechts 3,1 % van de totale afzet in de Gemeenschap. De ontwikkeling der prijzen na de inwerkingtreding der vrijwaringsmaatregelen bevestigde trouwens de veronderstelling dat de invoer van tomatenpasta uit derde landen de eraan toegeschreven ernstige verstoringen niet heeft teweeggebracht.

2. De maatregelen waren volgens verzoekster niet noodzakelijk. Zelfs wanneer er althans in Italië en in Frankrijk sprake mocht zijn geweest van ernstige verstoringen die hun oorsprong vonden in de importen uit derde landen, dan had men er — overeenkomstig artikel 2, lid 2, laatste volzin, van verordening nr. 1428/71 — mede kunnen volstaan de vrijwaringsmaatregelen te beperken tot importen naar Italië en Frankrijk.

3. De genomen maatregelen hebben onvoldoende effect gesorteerd. De werkelijke ontwikkeling der marktprijzen na de inwerkingtreding der vrijwaringsmaatregelen bewijst dat het gestelde doel niet is bereikt. Erger nog, het door de Commissie bij verordening nr. 1643/71 in het leven geroepen stelsel van minimumprijzen leidt tot misbruik en lokt onmogelijk te controleren en soms zelfs „legale" gevallen van ontduiking uit.

4. Uit het rapport van de Commissie aan de Raad blijkt dat de Commissie bij vaststelling van haar minimumprijzen niet te rade is gegaan met de kostprijs van de verwerkende industrie van de Gemeenschap, doch van een door de Italiaanse Regering gewenste en voorgestelde „oriënteringsprijs" die de Italiaanse producenten dank zij de inwerkingtreding der vrijwaringsmaatregelen hadden moeten maken.

5. Elk stelsel van minimumprijzen werkt volgens verzoekster prohibitief, omdat het erop gericht is de invoer tegen te houden zolang de interne marktprijs beneden het prijsminimum blijft. Tegen een prohibitieve werking van beperkte duur kan geen bezwaar worden gemaakt. Daarna houdt zij echter een met artikel 44, lid 2, van het Verdrag onverenigbaar absoluut invoerverbod in.
Omdat is bewezen dat de marktprijzen beneden de kostprijzen en in ieder geval beneden de minimumprijzen zijn blijven liggen — en nog steeds liggen —, is van deze minimumprijzen een duurzame prohibitieve werking uitgegaan.

6. Van de beide in artikel 2, lid 1, van 's Raads verordening nr. 1428/71 genoemde maatregelen houdt de totale of gedeeltelijke opschorting van de invoer een minder vergaande beperking van de vrijheid van de importeur in dan een stelsel van minimumprijzen. Deze rangorde blijkt niet alleen uit genoemd artikel 2 van verordening nr. 1428/71, doch ook uit artikel 44, lid 1, van het EEG-Verdrag. Een stelsel als hier bedoeld moet als een ernstiger ingreep worden beschouwd omdat bij een gedeeltelijke beperking als voorzien in verordening nr. 1558/71 invoer mogelijk blijft, zij het in geringere mate. Door een stelsel van minimumprijzen wordt de invoer echter volledig — en in casu blijvend — onmogelijk gemaakt. Bovendien noopt dit stelsel de importeurs tevoren aangegane contracten te herzien.
Dat de Griekse prijzen ten naaste bij 60 à 70 % van de kostprijs in de Gemeenschap bedroegen en de aanbodsprijzen der overige derde landen 30 à 40 % beneden die kostprijs lagen, gaf de Commissie niet het recht jegens Griekenland de meest ingrijpende maatregel te kiezen. Zelfs een invoercontingent van 50 % als in verordening nr. 1785/71 van 13 augustus 1971 voor de overige derde landen voorzien zou volgens verzoekster on-

danks een duidelijker uitwerking op het invoervolume de importeurs in mindere mate hebben getroffen.
Verzoekster concludeert dan ook tot nietigverklaring van artikel 2 van verordening nr. 1643/71 van de Commissie, uitgezonderd het in alinea a), sub aa), bepaalde.
De *Commissie* maakt de volgende opmerkingen:
Bij wijze van vooropmerking vestigt zij er de aandacht op dat ook de vierde aan het Hof gestelde vraag, ofschoon als uitleggingsvraag geformuleerd, in werkelijkheid de rechtsgeldigheid van de litigieuze bepaling betreft, omdat wanneer de beweerde rangorde inderdaad moest worden aangehouden allereerst een „kwantitatieve beperking of opschorting van de invoer" had moeten worden afgekondigd — in welke opvatting artikel 2 van verordening nr. 1643/71 niet rechtsgeldig zou zijn —. De Commissie wenst buiten beschouwing te laten of bij de rechtsgeldigheidscontrole ex artikel 177, eerste alinea, b), van een bepaling van de overeenkomst met Griekenland gebruik had kunnen worden gemaakt. Die geldigheid kan rechtstreeks worden getoetst aan artikel 3 van 's Raads verordening nr. 1428/71, waarin de uit de associatieovereenkomst met Griekenland voortvloeiende contractuele verplichtingen worden genoemd.

De eerste vraag

Voor zover het er in deze vraag om gaat of de vrijwaringsmaatregel „passend" was, moeten volgens de Commissie de deelvragen a) en b) gezamenlijk worden onderzocht.
In artikel 1 van verordening nr. 1427/71 wordt het woord „passend", zoals dat ten aanzien van de te nemen maatregelen wordt gebezigd, met de „doeleinden van artikel 39 van het Verdrag" in verband gebracht. Voorts moet ook lid 1, letter b), van dit artikel 39 — dat beoogt aan de landbouwbevolking een redelijke levensstandaard te verzekeren — in aanmerking worden genomen.
Voor zover het „passend" karakter der litigieuze maatregel wegens bepaalde mogelijkheden tot misbruik en ontduiking in twijfel wordt getrokken — en voor zover deze kritiek een algemeen karakter draagt — merkt zij op dat een dergelijk stelsel in artikel 44 van het Verdrag is voorzien.
In zijn beschikking van 4 april 1962 (PB nr. 30 van 20 april 1962, blz. 995/62) tot uitvoering van de beide stelsels van minimumprijzen bedoeld in artikel 44, heeft de Raad van Ministers zelfs aan het door verzoekster ongeschikt geachte stelsel — als minder bezwarend voor de invoer — die voorkeur gegeven boven totale of gedeeltelijke opschorting van de invoer beneden de minimumprijzen.
Er moet derhalve volgens de Commissie al van zeer bijzondere omstandigheden sprake zijn, wil men kunnen beweren dat het omstreden stelsel van minimumprijzen als zodanig niet „passend" is. Men mag daarbij niet van illegale mogelijkheden tot ontduiking uitgaan. Met betrekking tot de „legale" mogelijkheden daartoe — met name via in het land van uitvoer gevestigde dochtermaatschappijen van de importeur — merkt de Commissie op dat zich aan de doeltreffendheid van het stelsel van minimumprijzen als maatregel ter beperking van de invoer en tot stabilisering van de markten geen afbreuk doen. Het zou slechts anders zijn wanneer de invoerende vennootschap de door tussenkomst van haar dochtermaatschappij behaalde winst zou gebruiken om op de invoermarkt beneden de minimumprijs te verkopen. Dit behoeft volgens de Commissie noch noodzakelijkerwijze noch automatisch het geval te zijn. Voorts bestaat er alleen aanleiding tot oprichting van dochtermaatschappijen in het land van uitvoer wanneer aan de regeling een zekere levensduur beschoren is, hetgeen echter als gevolg van het tijdelijk karakter der vrijwaringsmaatregelen als een onzekere factor is te beschouwen.
De Commissie constateert voorts dat de invoer van tomatenpasta uit Griekenland na de invoering der vrijwaringsmaatregelen aanmerkelijk is teruggelopen.
Ten slotte verzet de Commissie zich tegen verzoeksters stelling dat de betrok-

ken regeling in het raam van de gemeenschappelijke ordening der EEG-markten volstrekt ongebruikelijk zou zijn. Weliswaar is de gewraakte regeling het eerste geval waarin een stelsel van minimumprijzen in het kader van een vrijwaringsclausule werd toegepast, doch elders bestaan er ook stelsels die de geldende invoerregeling van de inachtneming van een minimumprijs afhankelijk stellen.

De tweede vraag

Bij de bespreking van deze vraag bepaalt de Commissie haar standpunt nopens vier grieven:

1. een schending van het evenredigheidsbeginsel, daarin bestaande dat de gewraakte maatregel de invoerhandel nodeloos zou belemmeren en op zichzelf onnodig zou zijn;
2. een schending van het rechtszekerheidsbeginsel; de invoerhandel moest de hoop laten varen „onder normale mededingingsvoorwaarden zijn transacties te kunnen afsluiten en afwikkelen";
3. een schending van het evenredigheidsbeginsel, die daarin zou zijn gelegen dat de verordening niet voor een beperkte tijdsduur is afgekondigd;
4. een schending van het evenredigheidsbeginsel, die daarin zou zijn gelegen dat er wellicht van een — werkelijke of dreigende — ernstige verstoring van de markt van de Gemeenschap geen sprake is geweest.

Zij merkt hieromtrent het navolgende op:

Ad 1. Deze eerste grief valt gedeeltelijk samen met de eerste vraag, namelijk voor zover wordt gesteld dat de maatregel niet aan het doel beantwoordt. Aangaande de noodzakelijkheid der maatregel merkt de Commissie op dat wanneer men mocht bedoelen dat er geen enkele maatregel noodzakelijk was, deze stelling op hetzelfde zou neerkomen als de hiervoor onder 4. vermelde grief; mocht men echter willen zeggen dat er een minder vergaande maatregel had kunnen worden genomen, dan valt deze vraag met die naar de rangorde der vrijwaringsmaatregelen samen.

Ad 2. De tweede grief is feitelijk onjuist. Dat bepaalde importen uit Griekenland zonder toepassing van minimumprijzen mogelijk zijn, ontneemt de importeur niet de mogelijkheid zijn transacties „onder normale mededingingsvoorwaarden" (dat wil zeggen: in vertrouwen op een normale werking van het stelsel van minimumprijzen in zijn geheel) af te sluiten en af te wikkelen.

Ad 3. Met betrekking tot het feit dat aan de maatregel geen tijdelijke begrenzing is gesteld merkt de Commissie allereerst op dat dit juist het voornaamste kenmerk van een vrijwaringsmaatregel is: zij is bestemd even lang te duren als de verstoring, c.q. dreigende verstoring, van de markt. De enige beperking ligt besloten in het beginsel van artikel 2, tweede alinea, van 's Raads verordening nr. 1428/71, volgens hetwelk „deze maatregelen ... slechts [mogen] worden getroffen in de mate en voor de tijdsduur die strikt noodzakelijk zijn". Mocht de Commissie zich in haar verordening hieraan niet hebben gehouden, dan zou die verordening aanvechtbaar zijn of *worden*. Wegens deze bepaling was het in casu onnodig en ongewenst aan de geldigheidsduur der verordening de — bij vrijwaringsmaatregelen gebruikelijke — begrenzing te stellen.

Naar aanleiding van het argument dat men wil ontlenen aan de beperking gesteld aan de geldigheidsduur van s' Raads minimum-prijzenbeschikking van 4 april 1962 (PB nr. 30 van 20 april 1962, blz. 995/62), vastgesteld ter uitvoering van artikel 44, lid 3, van het Verdrag: de Commissie geeft toe dat volgens artikel 41, lid 3, van de overeenkomst met Griekenland de beginselen van artikel 44, lid 2 en lid 3, van het EEG-Verdrag bij de toepassing van minimumprijzen moeten worden nageleefd. Nochtans betwist zij dat 's Raads beschikking van 4 april 1962 zonder meer ook op de betrekkingen tussen de Gemeenschap en Griekenland kan worden toegepast.

Dat artikel 1 van de minimum-prijzenbeschikking slechts gedurende één jaar geldt is alleen te verstaan in samenhang met de doelstelling van artikel 44 — af-

schaffing van de handelsbelemmeringen tussen de Lid-Staten gedurende de overgangsperiode —.

Ad 4. De grief dat er van een werkelijke of dreigende ernstige verstoring van de markt geen sprake zou zijn geweest, is niet zeer overtuigend.

Om te beginnen moet niet alleen op de invoer uit Griekenland, doch op die uit alle derde landen worden gelet. De totale invoer blijkt dan van 1967 tot 1970 van 18 000 tot 70 000 ton — of wel met bijna 300 % — te zijn gestegen. Bij een communautaire produktie van 194 000 ton in 1970 beliep de invoer derhalve reeds 36 % van deze produktie.

In dit verband wijst de Commissie erop dat de referentiehoeveelheid voor de totale communautaire produktie in 1970 in werkelijkheid 194 000 ton en niet 492 000 ton bedroeg, aangezien anders dan verzoekster meent tomatenconserven geen tomatenpasta, doch uitsluitend geschilde tomaten omvat en dus ten deze buiten beschouwing moeten blijven.

De Commissie meent dat er, gezien het importvolume — en de gevolgen waartoe het leidde —, reeds een verstoring van de markt kon worden vastgesteld, althans — omdat de trend in ieder geval als blijvend was te beschouwen — dreigde.

Uit de overwegingen van de consideransen der verordeningen nrs. 1643/71 en 1558/71 blijkt dat die verstoring een grote omvang had aangenomen. Tientallen tomatenverwerkende bedrijven moesten in het verkoopseizoen 1970 worden gesloten omdat zij niet meer tegen de concurrentie van fabrieken in derde landen opgewassen waren.

De noodzaak van de vrijwaringsmaatregel was vooral bepaald door de verminderde afnamecapaciteit van de gehele communautaire industrie en de gevolgen daarvan voor de landbouw. Daardoor zou het zonder vrijwaringsmaatregel tot aanzienlijke overschotten zijn gekomen (in de vijfde overweging van de considerans van verordening nr. 1643/71 is sprake van 200 000 ton verse tomaten).

Door die overschotten zouden de prijzen op de markt voor verse tomaten zijn gekelderd en de beoogde marktstabilisatie ernstig zijn bedreigd. Eventuele interventiemaatregelen zouden geen effect hebben gehad, immers het niveau van de interventieprijs was te laag om de produktie te stimuleren en maakte verwezenlijking van een redelijke levensstandaard (artikel 39 van het Verdrag) onmogelijk.

De Commissie haalt hier 's Hofs arrest in de zaken 41 tot 44-70 aan, waaruit blijkt dat de noodzaak van prijsinterventie op de binnenmarkt van de Gemeenschap een verstoring van de markt kan opleveren en een vrijwaringsmaatregel kan rechtvaardigen.

Zij verwerpt het argument dat de invoer uit Griekenland in 1970 minder dan 10 % van de produktie der Gemeenschap zou hebben uitgemaakt, omdat de invoer uit Griekenland op die manier geïsoleerd wordt beschouwd en geen rekening wordt gehouden met de dreigende verdere ontwikkeling en de gevolgen voor de markt van basisprodukten.

De derde vraag

De Commissie stelt zich op het standpunt dat er geen concrete aanwijzing bestaat dat de minimumprijzen op een te hoog niveau zouden zijn vastgesteld en aldus de invoer uit Griekenland al te zeer zouden hebben belemmerd.

Ter bepaling van de relatie tussen de Griekse aanbodsprijzen franco grens en de kostprijs in de Gemeenschap (de Griekse prijzen beliepen 60 à 70 % van bedoelde kostprijs), is de Commissie afgegaan op de officiële gegevens van het Italiaanse Ministerie van Landbouw — Italië was voor het hierbedoeld produkt het belangrijkste produktieland der Gemeenschap —.

De gegevens zijn gecontroleerd door de diensten der Commissie, die geen aanleiding hebben gevonden de juistheid ervan in twijfel te trekken. De kostprijs van Franse tomatenpasta was trouwens nog hoger.

De Commissie verwerpt de stelling van verzoekster dat de prohibitieve werking der omstreden maatregel zou blijken uit de daling van de invoer van Griekse to-

matenpasta — van 12 947 ton in 1970 tot 6 448 ton in 1971 —; zij acht dit standpunt in strijd met de bewering dat de maatregel onvoldoende effect zou hebben gesorteerd.

De Commissie meent dat de importen in de vijf laatste maanden van 1971 na een ongewone stijging tot het normale niveau — van 1968 — zijn teruggekeerd, hetgeen erop wijst dat de prijsvaststelling der Commissie juist is geweest, dat wil zeggen niet te hoog — en dus prohibitief — en ook niet te laag — en dus zonder effect —.

Verzoekster heeft voorts betoogd dat de prohibitieve werking van de vrijwaringsmaatregel zou blijken uit het niveau van de aanbodsprijs franco Duitse grens van Italiaanse tomatenpasta, dat in het tijdvak augustus 1971 - januari 1972 beneden de vastgestelde minimumprijs is gebleven. De Commissie spreekt zulks niet tegen. Deze prijzen zeggen echter niets over de kostprijs van de industrie in de Gemeenschap: het zijn individuele biedingen en zelfs wanneer ze als symptomatisch zouden mogen worden beschouwd, zou dat alleen maar betekenen dat de prijsstabiliserende werking zich in de eerste maanden na het nemen van de vrijwaringsmaatregel nog niet had doorgezet. De Commissie kan de oorzaken van dit verschijnsel niet helemaal achterhalen. Men kan hier aan verschillende dingen denken: er kunnen belangrijke hoeveelheden tomaten uit Griekenland zijn ingevoerd, waardoor de marktprijs na de vrijwaringsmaatregel is beïnvloed. Misschien heeft men Griekse met Italiaanse tomatenpasta gemengd. Zelfs is het mogelijk dat de Italiaanse producenten hun waren tegen niet lonende prijzen hebben moeten aanbieden om met de nog voorhanden goedkopere produkten uit derde landen te kunnen concurreren. En in sommige gevallen kan er fraudeleuze invoer van Griekse produkten beneden de minimumprijs hebben plaatsgehad.

De vierde vraag

De Commissie meent dat deze vraag — betreffende een mogelijkerwijs tussen de maatregelen in acht te nemen rangorde —niet dezelfde is wanneer het gaat om 's Raads verordening nr. 1428/71 (artikel 2, lid 1) onderscheidenlijk om artikel 41 van de associatieovereenkomst met Griekenland.

De beide volgens 's Raads verordening nr. 1428/71 mogelijke maatregelen zijn enerzijds totale of gedeeltelijke opschorting van invoer of uitvoer en anderzijds een stelsel van minimumprijzen. In artikel 41 van de associatieovereenkomst met Griekenland zijn daarentegen twee stelsels van minimumprijzen voorzien: tijdelijke schorsing of vermindering van de invoer (het Duits-Italiaanse stelsel) en het in casu door de Commissie toegepaste systeem, waarbij aan de invoer slechts de voorwaarde wordt gesteld dat de minimumprijzen worden inachtgenomen.

De Commissie die bij vaststelling van de omstreden vrijwaringsmaatregel zowel met de verordening als met de overeenkomst rekening moest houden, had alle aanleiding haar voorkeur naar het tweede stelsel te laten uitgaan, omdat het ofschoon niet de enig mogelijke, dan toch de meest voor de hand liggende en redelijke oplossing behelsde.

Men kan voorts geen enkele conclusie verbinden aan het feit dat in artikel 2, lid 1, in de eerste plaats de opschorting van de invoer wordt genoemd. Men kan evengoed verdedigen dat de wetgever de strengste maatregel het eerst heeft vermeld.

Wat betreft de vraag welke maatregel zich het best met het evenredigheidbeginsel verdraagt: men kan niet zonder meer zeggen dat aan het stelsel van minimumprijzen verdergaande gevolgen zijn verbonden dan aan beperking van de invoer.

In casu waren er voor de keus der Commissie verschillende goede redenen aan te voeren. In het meer elastische minimum-prijzenstelsel kan beter met de toekomstige ontwikkeling rekening worden gehouden. En ook de oorzaak dezer ontwikkeling — mededinging der Griekse producenten op kostprijsniveau — vroeg om een prijsregulerende maatregel. Het

stelsel van minimumprijzen werkte als een ventiel — een beperkte invoer bleef ononderbroken mogelijk — en verminderde het risico dat de markt „bij openstelling der grenzen" zou worden overspoeld.

Bij de keuzebepaling der Commissie heeft echter de doorslag gegeven dat men de handelsbetrekkingen met Griekenland niet door een kwantitatieve invoerbeperking wenste te bevriezen en met eerbiediging van de kostprijs der Gemeenschap de natuurlijke ruimte voor de ontwikkeling dier betrekkingen in stand heeft willen laten.

Ook bij bestudering van artikel 41 der associatieovereenkomst op zichzelf blijkt niet dat aan het „Duits-Italiaanse" stelsel van minimumprijzen de voorrang zou moeten worden toegekend.

De Commissie is zelfs geneigd zodanige voorrang aan het andere (jegens Griekenland toegepaste) stelsel in te ruimen, namelijk voor zover aan de objectieve beginselen die de Raad in zijn minimumprijzenbeschikking van 4 april 1962 krachtens artikel 44 heeft vastgesteld, voor de toepassing van artikel 41 der overeenkomst een zekere betekenis kan worden toegekend.

Bovendien meent de Commissie dat zij waar bij de toepassing der verordeningen nrs. 1427 en 1428/71 in ieder geval de grenzen der associatieovereenkomst moesten worden inachtgenomen, een kwantitatieve invoerbeperking slechts had kunnen afkondigen in het raam van een stelsel van minimumprijzen beneden welke de invoer tijdelijk moet worden geschorst of verminderd. Dit was praktisch niet te verwezenlijken omdat een dergelijk stelsel niet op de prijzen bij invoer berust, doch op periodieke noteringen van het produkt op de interne markt van de Gemeenschap. Zouden zulke noteringen op de EEG-markt voor het hierbedoelde produkt hebben bestaan zodat men in theorie zulk een stelsel had kunnen ontwerpen, dan zou men op zoveel onzekerheid zijn gestuit en dan zou met de uitvoering zoveel tijd zijn heengegaan dat daaraan bij een vrijwaringsmaatregel niet viel te denken.

De Commissie komt dus tot de conclusie dat de keus niet slechts terecht is gevallen op de tweede variant van artikel 2 van verordening nr. 1428/71, doch dat het in verband met de internationale verplichtingen van de Gemeenschap jegens Griekenland eigenlijk ook niet anders kon.

De Commissie stelt het Hof voor te antwoorden dat bij onderzoek naar de drie vragen niet is gebleken van feiten of omstandigheden die aan de geldigheid van artikel 2 van verordening nr. 1643/71 afbreuk kunnen doen. Met betrekking tot de vierde vraag is zij van mening dat noch artikel 2, lid 1, van verordening nr. 1428/71 van de Raad noch artikel 41 van de associatieovereenkomst met Griekenland in die zin zijn te verstaan dat er tussen de aldaar genoemde maatregelen een rangorde zou bestaan welker nietinachtneming aan de geldigheid van artikel 2 van verordening nr. 1643/71 afbreuk zou doen.

De *Raad* beperkt zich tot opmerkingen inzake de vierde vraag.

Hij merkt op dat terwijl in artikel 2 van verordening nr. 1428/71 de invoering van hetzij kwantitatieve beperkingen hetzij een stelsel van minimumprijzen is voorzien, er in artikel 41 van de overeenkomst van Athene alleen maar sprake is van een stelsel van minimumprijzen dat hetzij tot de toepassing van kwantitatieve beperkingen leidt hetzij tot het stellen van de voorwaarde dat er bij invoer een minimumprijs moet worden inachtgenomen.

De Raad is van mening dat in artikel 2 van verordening nr. 1428/71 geen enkele rangorde tussen de beide vrijwaringsmaatregelen is vastgelegd. Bij uitlegging van dit voorschrift komt men niet verder dan dat bedoelde maatregelen uiteraard na elkander moesten worden vermeld.

Stelselmatige interpretatie voert, gezien het evenredigheidsbeginsel, volgens de Raad tot de conclusie dat de keuze der Commissie juist was aangezien het stelsel van minimumprijzen a prima vista minder drastisch lijkt omdat het de invoer niet verbiedt doch alleen tegen een hogere prijs toestaat. In werkelijkheid biedt

elk van beide stelsels volgens de Raad zijn eigen voordelen en komen zij, al naar de omstandigheden, meer of minder voor toepassing in aanmerking.

De Raad vraagt zich af of het tweede stelsel eigenlijk niet het enige is dat zich met artikel 41, lid 1, van de overeenkomst van Athene verdraagt. In dit artikel is een stelsel van minimumprijzen voorzien met twee varianten: volgens de eerste (het Duits-Italiaanse stelsel) worden er minimumprijzen vastgesteld waarnaar men zich ter vaststelling dat de situatie kritiek is geworden kan richten; dalen de prijzen beneden zulk een minimumprijs, dan kan de invoer tijdelijk worden geschorst of verminderd. Omdat dit stelsel niet letterlijk in artikel 2 van 's Raads verordening nr. 1428/71 is overgenomen, kan op grond van de communautaire regeling worden betwijfeld of het in de betrekkingen met Griekenland toepassing kan vinden.

De Raad komt tot de slotsom dat er tussen de beide soorten maatregelen bedoeld in artikel 2 van verordening nr. 1428/71 geen prioriteit bestaat en dat bovendien waarschijnlijk alleen de toepassing van een stelsel van minimumprijzen op de invoer van tomatenpasta uit Griekenland zich met artikel 41 van de overeenkomst van Athene verdraagt.

De Raad vestigt er 's Hofs aandacht op dat uit de verwijzingsbeschikking niet duidelijk blijkt of beantwoording van de gestelde vraag voldoende is om de door verzoekster aan het Verwaltungsgericht voorgelegde uitleggingsvraag te kunnen beantwoorden. Verzoekster zou hebben gevraagd „uit te spreken dat de weigering een invoervergunning af te geven onrechtmatig was en dat verweerster gehouden was de voor Griekse tomatenpasta aangevraagde invoervergunning te verlenen".

Het staat voor de Raad niet vast dat zelfs wanneer op grond van het op de vierde vraag te geven antwoord zou mogen worden geconcludeerd dat verordening nr. 1643/71 — en dus ook de afwijzende beschikking op de aanvraag van een invoervergunning — onrechtmatig is geweest, dat antwoord desalniettemin de vaststelling wettigt dat de invoervergunning had moeten worden verleend: men kan niet vooruitlopen op de houding die de Commmissie had kunnen of moeten aannemen wanneer zij de beweerdelijk onrechtmatige verordening niet had vastgesteld. Integendeel, wanneer de onrechtmatigheid daarin zou bestaan dat men in stede van een stelsel van minimumprijzen vast te stellen de invoer had moeten opschorten, dan had er geen vergunning kunnen worden verleend.

Ter terechtzitting van 22 november 1972 hebben verzoekster en de Commissie door het Hof gestelde vragen beantwoord.

In antwoord op de vraag naar het percentage uit derde landen en met name uit Griekenland ingevoerde tomatenpasta dat door de Italiaanse industrie als grondstof wordt gebruikt en niet voor rechtstreeks verbruik bestemd is, heeft de Commissie verklaard dat in Italië alle invoer in de eigenlijke tomatenpasta-industrie en in verwerkende bedrijven wordt gebruikt. Omdat er volgens de Commissie in Duitsland en in de Benelux geen tomatenpasta-industrie van enig belang bestaat, is de invoer van deze landen alleen voor dadelijk verbruik en voor verdere verwerking bestemd. In Frankrijk is het niet anders.

In de tweede plaats werd aan de Commissie gevraagd of wat de totale produktie van de Gemeenschap en in Italië betreft ook de niet voor dadelijke consumptie bestemde tomatenconserven (tariefpost 07.03, Nimexe 07.03 — 75) in aanmerking moeten worden genomen; de Commissie heeft verklaard dat de vrijwaringsmaatregel alleen voor dadelijke consumptie of voor verwerking bestemde tomatenpasta (tariefpost 20.02, Nimexe 20.02 — 30) heeft betroffen, dus geen tomatenconserven die geschilde tomaten bevatten en in de regel voor dadelijke consumptie bestemd zijn (eveneens tariefpost 20.02) of voorlopig verduurzaamde (ongeschilde) tomaten de slechts tot verwerking bestemd zijn (tariefpost 07.03, Nimexe 07.03 — 75).

Verzoekster meent daarentegen dat de produkten bedoeld in de tariefposten

20.02 en 07.03 moeten worden samengeteld, aangezien de laatstbedoelde produkten bij de vervaardiging van eindprodukten tomatenpasta kunnen vervangen.
Ten aanzien van de vraag waarom de vrijwaringsmaatregel niet regionaal kon worden beperkt betoogt de Commissie dat zulks in tweeërlei opzicht tot rampzalige gevolgen zou hebben geleid: enerzijds zou de concurrentiepositie van Italiaanse produkten in de andere Lid-Staten — die voor invoer uit derde landen openstonden — daaronder hebben geleden en anderzijds zou de kostprijs van de Italiaanse industrie — die niet langer goedkopere produkten uit derde landen kon betrekken — zijn gestegen. De Commissie meent dat de verdwijning van een aantal ondernemingen van de markt in ieder geval ten dele een gevolg is geweest van het feit dat deze firma's, anders dan grote ondernemingen, hun produktiekosten niet meer door goedkope bevoorrading konden drukken.
In antwoord op vragen betreffende de omvang van de overschotten der Italiaanse tomatenproduktie in het verkoopseizoen 1971, die zonder vrijwaringsmaatregelen op 200 000 ton werden geraamd, heeft de Commissie medegedeeld dat die overschotten ongeveer 31 000 ton beliepen, waaruit wel blijkt dat de genomen maatregel effect heeft gesorteerd.
Ten slotte heeft zij in antwoord op een laatste vraag — betreffende de biedprijzen franco Duitse grens voor Italiaanse tomatenpasta in de periode na 15 januari 1970 — opgemerkt dat deze prijzen tot ongeveer juni 1972 tussen 310 en 340 en nadien tussen 360 en 371 rekeneenheden hebben geschommeld, hetgeen wil zeggen dat zij op het niveau van de door de Italiaanse autoriteiten opgegeven kostprijs waren komen te liggen.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het Verwaltungsgericht te Frankfurt/Main bij beschikking van 19 juni 1972 krachtens artikel 177 van het Verdrag tot oprichting van de EEG een aantal vragen heeft gesteld inzake de geldigheid van artikel 2 van verordening (EEG) nr. 1643/71 van de Commissie van 28 juli 1971 (PB nr. L 171/2 van 30 juli 1971) tot invoering van een stelsel van minimumprijzen voor de invoer van tomatenpasta uit Griekenland, alsook een vraag inzake de uitlegging van artikel 2, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1428/71 van de Raad van 2 juli 1971 (PB nr. L 151/6 van 7 juli 1971) houdende omschrijving van de wijze van toepassing van de vrijwaringsmaatregelen in de sector van op basis van groenten en fruit verwerkte produkten, en van artikel 41 van de associatieovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en Griekenland van 9 juli 1961 (PB nr. 26 van 18 februari 1961, blz. 294/63);

2 Overwegende dat 's Raads verordening nr. 1427/71 van 2 juli 1971 (PB nr. L 151/5 van 7 juli 1971) de invoering van eventuele vrijwaringsmaatregelen in de sector van op basis van groenten en fruit verwerkte produkten in dier voege regelt dat er in het handelsverkeer met derde landen passende maatregelen kunnen worden toegepast wanneer de markt voor deze produkten als gevolg van invoer ernstige verstoringen ondergaat of dreigt te ondergaan, die

de doeleinden van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, zoals die in artikel 39 van het Verdrag zijn omschreven, in gevaar kunnen brengen;

dat in artikel 1 van 's Raads verordening nr. 1428/71 — van dezelfde datum — de factoren worden omschreven waarmede ter beoordeling of er van een ernstige verstoring of dreigende ernstige verstoring sprake is rekening moet worden gehouden, terwijl de Commissie in artikel 2 gemachtigd wordt tot hetzij totale of gedeeltelijke opschorting van de invoer hetzij invoering van een stelsel van minimumprijzen waaronder de invoer onderworpen kan worden aan de voorwaarde dat deze plaatsvindt tegen een prijs die hoger is dan de vastgestelde minimumprijs;

3 Overwegende dat de Commissie in juli 1971 heeft gemeend dat in de Gemeenschap de markt voor tomatenpasta door invoer van dit produkt uit derde landen dreigde ernstig te worden verstoord;

dat zij dan ook bij verordening nr. 1558/71 van 20 juli 1971 (PB nr. L 164/14 van 22 juli 1971) vrijwaringsmaatregelen heeft vastgesteld in de vorm van een contingentering van de invoer uit alle derde landen met uitzondering van Griekenland;

dat zij voor de invoer uit laatstgenoemde staat, in verband met de bijzondere regeling van het handelsverkeer in de associatieovereenkomst tussen de Gemeenschap en Griekenland vervat, bij verordening nr. 1643/71 van 28 juli 1971 een andersoortige vrijwaringsmaatregel heeft voorzien, des dat volgens artikel 2 dier verordening een invoervergunning slechts wordt afgegeven indien de importeur „schriftelijk de verplichting aangaat dat deze invoer voortvloeit uit een contract dat voorziet in de verkoop en de levering franco grens van de Gemeenschap, of in een plaats buiten de Gemeenschap, tegen een hogere dan de in de bijlage bij deze verordening voor de betrokken kwaliteit vermelde prijs . . . ";

dat de prejudiciële vraag de geldigheid dezer bepaling betreft;

De geldigheid van artikel 2 van verordening nr. 1643/71

A — *De vraag of de omstreden maatregel noodzakelijk was en of er als gevolg van invoer een ernstige verstoring dreigde (tweede vraag, zoals sub factis onder 3 besproken)*

4 Overwegende dat de door de nationale rechter genoemde feiten en omstandigheden die aan de geldigheid der omstreden bepaling afbreuk zouden kunnen

doen allereerst aanleiding geven tot een onderzoek naar de vraag of de maatregel noodzakelijk was omdat de markt voor tomatenpasta in de Gemeenschap door invoer ernstig was verstoord of dreigde te worden verstoord;

5 Overwegende dat de Commissie er ter rechtvaardiging van de omstreden maatregel op wijst dat de invoer van tomatenpasta uit Griekenland — tegen prijzen overeenkomende met 60 à 70 % van de kostprijs van de industrie in de Gemeenschap — gedurende de verkoopseizoenen 1968-1970 gestadig is gestegen, namelijk van 4 000 tot 22 000 ton;

dat zij vaststelt dat als gevolg van dit prijsverschil in Italië tal van tomatenverwerkende bedrijven moesten worden gesloten, welk verschijnsel er op zijn beurt toe heeft geleid dat de afzetmogelijkheden voor in dit gedeelte van de gemeenschappelijke markt geproduceerde verse tomaten sterk zijn verminderd;

dat zij, waar te verwachten viel dat deze situatie zou voortduren, hieraan de gevolgtrekking heeft verbonden dat de markt van de Gemeenschap zowel wat de verwerkende industrie als wat de afzet der inheemse produktie betreft, „als gevolg van invoer met name uit Griekenland" ernstige verstoringen dreigde te ondergaan, die konden leiden tot interne marktprijzen welke de doelstellingen van artikel 39 van het Verdrag in gevaar konden brengen;

6 dat de nationale rechter onder opmerking dat de in de considerans genoemde invoercijfers minder dan 10 % van de produktie van tomatenpasta in de Gemeenschap belopen, vraagt of zulk een invoervolume de interne markt kan verstoren;

7 Overwegende dat bij een beoordeling van de noodzaak van vrijwaringsmaatregelen, naar ook uit de zevende en achtste overweging van de considerans der omstreden verordening blijkt, niet slechts het volume van de invoer uit Griekenland, doch ook van de importen uit de andere derde landen in aanmerking moet worden genomen, aangezien het effect op de interne markt voornamelijk door dit totale volume wordt teweeggebracht;

dat het trouwens bij de vrijwaringsmaatregelen bedoeld in verordening nr. 1558/71 enerzijds en in de omstreden verordening anderzijds om deze importen gezamenlijk gaat;

dat de noodzaak van een verordening met bijzondere voorschriften voor de invoer uit Griekenland alleen berust op de — in artikel 3 van 's Raad verorde-

ning nr. 1428/71 bevestigde — verplichting der Commissie bedoelde maatregelen toe te passen „met inachtneming van de verplichtingen welke voortvloeien uit overeenkomsten die de Gemeenschap op internationaal vlak binden" — zoals in casu de associatieovereenkomst tussen de Gemeenschap en Griekenland —;

8 Overwegende dat de totale invoer uit derde landen tussen 1967 en 1970 van 18 000 was gestegen tot 70 000 ton of wel 36 % van de produktie der Gemeenschap in 1970 (194 000 ton);

dat de omstandigheid dat deze importen goeddeels (voor 29 000 van de 70 000 ton wat de derde landen betreft en voor 19 200 ton van de 23 400 ton wat Griekenland betreft) hun weg vonden naar Italië waar de meeste tomatenverwerkende bedrijven zijn geconcentreerd, de vaststellingen der Commissie nopens de gevolgen van deze invoer voor tal van Italiaanse ondernemingen bevestigt;

9 dat de betekenis van de term „ernstige verstoring", casu quo „dreigende ernstige verstoring", moet worden getoetst aan de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zoals die in artikel 39 van het Verdrag zijn omschreven;

dat de Commissie dan ook niet slechts de stabilisering der markten doch ook de handhaving van een redelijke levensstandaard voor de landbouwbevolking voor ogen mocht houden en dus bij beoordeling van de vraag of een verstoring dreigde zowel het mogelijk effect van de invoer op de afzetmogelijkheden der binnenlandse produktie als op de verwerkende industrie in aanmerking mocht nemen;

dat de 70 000 ton die in 1970 zijn geïmporteerd overeenkwamen met een produktie aan verse tomaten van 420 000 ton, terwijl er in het voornaamste tomatenproducerende land, Italië, slechts 1 000 000 ton voor verwerking bestemd waren, zodat de Commissie terecht heeft gemeend dat deze importen ook een ernstige dreiging voor de afzetmogelijkheden der tomatentelers inhielden;

dat de maatstaven die volgens artikel 1 van verordening nr. 1428/71 moeten worden gehanteerd ter beoordeling of van een — reeds ingetreden of dreigende — ernstige verstoring als gevolg van invoer sprake is, te weten: a) de omvang van de werkelijke of te verwachten invoer; b) de beschikbare hoeveelheden van de produkten op de markt; c) de prijzen voor de inheemse

produkten; d) de prijzen van de ingevoerde produkten, ook door de Commissie zijn gehanteerd;

10 Overwegende dat de stelling van verzoekster in het hoofdgeding dat de verstoringen op de Italiaanse markt voor tomatenpasta niet hun oorsprong zouden vinden in de importen doch allereerst in bepaalde aan de Italiaanse industrie eigen moeilijkheden van structurele aard, aan de geldigheid der omstreden vrijwaringsmaatregel niet afdoet;

dat immers blijkens de considerans van verordening nr. 1428/71 de noodzaak van vrijwaringsmaatregelen kan voortvloeien uit een situatie waarin „elementen die aan de [interne] markt eigen zijn", zoals structurele moeilijkheden, zich te ernstiger doen gevoelen doordat er wordt geïmporteerd in een mate die de sanering dier markt verder bemoeilijkt;

11 dat de Commissie dan ook door tot een dreigende ernstige verstoring te concluderen, haar discretionaire bevoegdheid niet te buiten is gegaan en evenmin artikel 40, lid 3, van het Verdrag of de verordeningen nrs. 1427/71 en 1428/71, waaraan zij ten deze haar rechtsmacht ontleent, heeft geschonden;

B — De vraag of de omstreden maatregel „passend" was; schending van de artikelen 39, lid 1, sub c, junctis 40, lid 3, van het Verdrag en 1, lid 1, van verordening nr. 1427/71 (eerste vraag)

12 Overwegende dat voorts wordt gevraagd of het aan de geldigheid van de omstreden bepaling afbreuk kan doen dat zij wegens bepaalde ontduikingsmogelijkheden ongeschikt schijnt om de dreigende verstoring waaraan zij het hoofd wil bieden, weg te nemen;

dat de twijfel van de nationale rechter zijn oorzaak vindt in het feit dat een stelsel van minimumprijzen een groot aantal — zelfs legale — ontduikingsmogelijkheden zou bieden;

dat zulks volgens verzoekster in het hoofdgeding de Commissie aanleiding had moeten geven aan contingenteringsmaatregelen de voorkeur te geven boven maatregelen die vaststelling van minimumprijzen behelsden;

13 Overwegende dat waar de Commissie voor Griekenland de voorkeur heeft gegeven aan een stelsel van minimumprijzen, zulks zijn oorzaak vond in de omstandigheid dat zij, zoals gezegd, gehouden was de verplichtingen in acht

te nemen die voortvloeiden uit de associatieovereenkomst, volgens welker artikel 41 er bij wege van vrijwaringsmaatregel tweeërlei stelsel van minimumprijzen kan worden ingevoerd, namelijk

of wel een contingenteringsregeling, waartoe kan worden overgegaan zodra de interne marktprijzen beneden een minimum dalen,

of wel het in casu toegepaste stelsel;

dat dit laatste stelsel is gekozen omdat voor toepassing van het andere periodieke noteringen der interne marktprijzen nodig zouden zijn geweest die echter toen er onverwijld een vrijwaringsmaatregel moest worden genomen niet bestonden;

14 Overwegende dat ten aanzien van eventuele ontduikingsmogelijkheden dient te worden opgemerkt dat de wettigheid van een handeling der Gemeenschap niet kan afhangen van overwegingen die men achteraf met betrekking tot de doeltreffendheid van zodanige handeling kan doen gelden;

dat het in casu gaat om complexe economische maatregelen die ruime discretionaire bevoegdheden impliceren en welker gevolgen veelal niet geheel kunnen worden overzien, zodat het volstaat wanneer zij op het tijdstip waarop zij worden genomen niet duidelijk ongeschikt voorkomen om tot de verwezenlijking van het gestelde doel bij te dragen;

dat zulks in casu zowel wegens de kosten die aan de geopperde ontduikingsmogelijkheden verbonden waren als door de ongewisse duur der vrijwaringsmaatregel niet het geval was;

dat bovendien ook uit de aanmerkelijke daling van de invoer na het van kracht worden der omstreden maatregel blijkt dat het effect niet zo gering is geweest als werd beweerd;

C — *Schending van de algemene rechtsbeginselen (tweede vraag, zoals sub factis onder 1 en 2 besproken)*

15 Overwegende dat vervolgens wordt gevraagd of het aan de geldigheid van de omstreden bepaling afbreuk zou kunnen doen wanneer zij schending van de algemene rechtsbeginselen — en wel met name van het rechtszekerheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel — mocht inhouden doordien zij de in-

voerhandel onnodig belemmert, onbeperkt van duur is en de gehele gemeenschappelijke markt betreft;

16 Overwegende dat deze grieven, ter beoordeling van de verenigbaarheid der omstreden bepaling met het Gemeenschapsrecht, afzonderlijk moeten worden onderzocht;

17 Overwegende dat de nationale rechter wenst te weten of de bepaling niet ongeldig kan zijn omdat „wegens bepaalde ontduikingsmogelijkheden te vrezen valt dat enerzijds de legale invoerhandel zal worden bemoeilijkt, terwijl anderzijds het beoogde marktstabiliserend effect niet tegen dit nadeel zal opwegen";

18 Overwegende dat waar de Commissie krachtens de associatieovereenkomst gehouden was ten aanzien van de invoer uit Griekenland een stelsel van invoerbeperkingen te creëren dat in ieder geval minimumprijzen zou omvatten, haar wegens de nakoming dier verplichting geen onrechtmatig optreden mag worden verweten;

dat het haar anderzijds onmogelijk was een stelsel van invoerbeperkingen jegens derde landen in te voeren dat voor één dezer landen niet zou gelden;

dat de Commissie derhalve door de nadelen van het stelsel van minimumprijzen voor de importeurs en het belang van het pakket maatregelen jegens derde landen, getoetst aan de verschillende doelstellingen van artikel 39, tegen elkander af te wegen en haar keus op het in casu toegepaste stelsel te bepalen, de grenzen harer discretionaire bevoegdheid niet heeft overschreden;

19 Overwegende dat voorts wordt gevraagd of de omstreden bepaling, om rechtsgeldig te zijn, niet voor een beperkte tijdsduur had moeten zijn vastgesteld;

dat dit te meer het geval zou zijn omdat in artikel 41 der associatieovereenkomst met Griekenland is bepaald dat bij toepassing van een stelsel van minimumprijzen — bij wege van vrijwaringsmaatregel — „dient rekening gehouden te worden met de in artikel 44, lid 2 en lid 3, van het Verdrag tot oprichting van de Gemeenschap gestelde criteria" en omdat de Raad in zijn beschikking van 4 april 1962 (PB nr. 30 van 20 april 1962, blz. 995), waarin gedurende de overgangsperiode uitvoering aan dit artikel is gegeven, een beperkte tijdsduur heeft voorzien;

20 Overwegende dat de bij 's Raads verordeningen nrs. 1427/71 en 1428/71 toegestane vrijwaringsmaatregelen volgens artikel 2, lid 2, van deze laatste verordening slechts „mogen . . . worden getroffen in de mate en voor de tijdsduur die strikt noodzakelijk zijn";

dat dit voorschrift echter niet impliceert dat vooraf moet worden vastgesteld hoe lang de maatregelen van kracht blijven;

dat het met de doelstelling der maatregelen in overeenstemming kan zijn ze voor onbepaalde tijd in stand te laten;

dat ook aan de in artikel 41 der associatieovereenkomst voorkomende verwijzing naar artikel 44 van het Verdrag geen argument kan worden ontleend;

dat immers onder de in laatstgenoemde bepaling opgesomde criteria een beperkte tijdsduur van bedoelde maatregelen niet is vermeld;

dat indien de Raad in omstandigheden die van de onderhavige verschillen in een uitvoeringsvoorschrift zodanige beperking heeft voorzien, daaruit niet kan worden afgeleid dat zulks op grond van artikel 44 — of van de in artikel 41 der associatieovereenkomst voorkomende verwijzing naar dat artikel — moest geschieden;

21 Overwegende dat de vrijwaringsmaatregel volgens verzoekster in het hoofdgeding tot voor Italië en Frankrijk bestemde importen beperkt had moeten blijven omdat de vastgestelde verstoringen zich voornamelijk op deze beide markten voordeden;

22 Overwegende dat zodanige beperking, in aanmerking genomen het door het Verdrag ingestelde vrije verkeer van goederen, aan de werking der maatregel afbreuk zou hebben gedaan;

dat de Italiaanse produktie van tomatenpasta namelijk goeddeels bestemd is voor afzet op de gehele gemeenschappelijke markt, waar zij aan de mededinging der goedkope importen uit derde landen blootgesteld zou zijn geweest;

dat de grief derhalve faalt;

D — De prohibitieve werking der gewraakte maatregelen (derde vraag)

23 Overwegende dat in de derde plaats gevraagd wordt of het aan de geldigheid van de omstreden bepaling geen afbreuk doet dat zij prohibitief werkt;

24 Overwegende dat de vrijwaringsmaatregelen volgens de achtste overweging van de considerans van verordening nr. 1643/71 zodanig moeten worden omschreven dat zij geen afbreuk doen aan de invoer die op zodanige voorwaarden plaatsvindt dat de marktsituatie daardoor niet verslechtert;

dat de Commissie in de bijlage van verordening nr. 1643/71 de minimumprijzen op een te hoog niveau zou hebben vastgesteld, uitgaande van een kostprijs af fabriek van 36 rekeneenheden per 100 kilogram, die door de Italiaanse Regering zou zijn opgegeven en door de Commissie zonder nader onderzoek zou zijn overgenomen;

25 Overwegende dat de nationale rechter er terecht op heeft gewezen dat de minimumprijzen zich moeten richten naar het prijspeil dat binnen de Gemeenschap wordt nagestreefd;

dat de Commissie bevestigt kennis te hebben gedragen van de factoren ter berekening van een kostprijs van 36 rekeneenheden waarvan zij de verschillende bestanddelen in haar memorie van opmerkingen heeft aangegeven, en geen aanleiding te hebben gevonden de juistheid ervan te betwisten;

dat verzoekster geen concrete gegevens heeft overgelegd op grond waarvan tot de onjuistheid dezer berekening zou mogen worden geconcludeerd;

dat deze kostprijs enigszins boven de interventieprijs was gelegen en daarom ondanks de ruimte die in zulke prognoses onvermijdelijk aan ongewisse factoren moet worden gelaten kon worden aanvaard;

26 dat de Commissie anderzijds terecht van de Italiaanse kostprijs is uitgegaan, aangezien die staat veruit het belangrijkste produktiecentrum van de Gemeenschap is;

dat zij, enerzijds gelet op deze kostprijs en anderzijds op de aanbodsprijs op de wereldmarkt — 25 rekeneenheden per 100 kg —, de minimumprijzen jegens Griekenland op 34 rekeneenheden en jegens de andere derde landen op 30 rekeneenheden heeft gesteld, hetgeen met inbegrip van douanerechten neerkomt op 35,4 rekeneenheden — waaronder ten behoeve van Griekenland een preferentie als in de associatieovereenkomst voorzien in stand wordt gelaten —;

dat de omstandigheid dat de aanbodsprijzen van tomatenpasta na de gewraakte maatregel steeds zouden zijn gebleven beneden de minimumprijs van

34 rekeneenheden — die alleen in juni 1970 werd bereikt — op zichzelf niet de conclusie wettigt dat de vaststelling van de minimumprijs onrechtmatig zou zijn geweest;

dat de prijzen op de interne markt weliswaar gedurende het tweede halfjaar van 1971 om de 30 rekeneenheden hebben geschommeld, doch zich nadien gestadig in de richting van de minimumprijs hebben bewogen;

27 dat in zoverre ook rekening moet worden gehouden met de bijzondere situatie van de betrokken markt, waar de invoer reeds bestaande structurele moeilijkheden verergerde;

28 dat, gezien de complexe aard der voor de omstreden maatregel nodige economische prognoses, niet blijkt dat de Commissie bij haar beoordeling der in aanmerking te nemen prijzen verder is gegaan dan ter bereiking van de doeleinden van marktstabilisatie en handhaving van een redelijke levensstandaard voor de landbouwbevolking noodzakelijk kon worden geacht;

29 Overwegende ten slotte dat de omstandigheid dat de invoer uit Griekenland ten gevolge van de vrijwaringsmaatregelen zou zijn gehalveerd en in Italië nog sterker zou zijn teruggelopen, nog niet bewijst dat die maatregelen prohibitief zijn geweest;

dat er wanneer de invoer in Italië sterker is gedaald dan in de overige Lid-Staten, een normale omstandigheid in het spel is die moet worden toegeschreven aan het feit dat tomatenpasta vooral in die Lid-Staat wordt geproduceerd;

De uitleggingsvraag

30 Overwegende dat aan het Hof wordt gevraagd of artikel 2, lid 1, van 's Raads verordening nr. 1428/71, evenals artikel 41 van de associatieovereenkomst tussen de EEG en Griekenland, in die zin is te verstaan dat er tussen de aldaar omschreven maatregelen een bepaalde rangorde zou bestaan;

31 Overwegende dat volgens artikel 2 van verordening nr. 1428/71 de vrijwaringsmaatregelen kunnen bestaan in opschorting van de invoer dan wel in een stelsel van minimumprijzen waaronder de invoer „kan worden onderworpen aan de voorwaarde dat deze plaatsvindt tegen een prijs die hoger is dan de voor het produkt vastgestelde minimumprijs";

dat daarentegen in artikel 41 van de associatieovereenkomst als vrijwaringsmaatregel een stelsel van minimumprijzen wordt voorzien met twee varianten, te weten schorsing of tijdelijke vermindering van de invoer beneden de minimumprijs onderscheidenlijk invoer alleen op voorwaarde van een hogere prijs dan de minimumprijs;

dat de Commissie, bij de toepassing van vrijwaringsmaatregelen gehouden tot inachtneming van de verplichtingen voortvloeiende uit overeenkomsten welke de Gemeenschap op internationaal vlak binden, verplicht was zich jegens Griekenland te bedienen van een der beide varianten van het stelsel van minimumprijzen;

32 Overwegende dat noch artikel 2 van verordening nr. 1428/71 noch artikel 41 van de associatieovereenkomst — door de opsomming der aldaar voorziene maatregelen — een tussen die maatregelen in acht te nemen rangorde aangeeft;

dat het zich met de doelstelling dezer maatregelen verdraagt dat het desbetreffende gezagsorgaan naar gelang van de omstandigheid die maatregel kan kiezen welke hem het meest passend voorkomt;

dat men derhalve ten aanzien van Griekenland vrij bleef te kiezen tussen de beide varianten van het stelsel van minimumprijzen in de associatieovereenkomst bedoeld en dat de gekozen variant zelfs minder dwangmatig voorkomt dan de ook in die overeenkomst voorziene regeling die contingentering bij prijsdaling beneden het minimum behelst;

dat trouwens, naar hiervoor werd overwogen, voor dit laatste stelsel noteringen der interne marktprijzen nodig waren die voor de hierbedoelde produkten ontbraken toen de maatregel moest worden genomen;

33 dat op de gestelde vraag derhalve dient te worden geantwoord dat noch in artikel 2, lid 1, van 's Raads verordening (EEG) nr. 1428/71 van 2 juli 1971 noch in artikel 41 van de associatieovereenkomst met Griekenland een rangorde tussen voormelde maatregelen is vastgelegd;

Ten aanzien van de kosten

34 Overwegende dat de kosten, door de Raad en de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening van hun opmerkingen aan het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking komen;

dat de procedure ten aanzien van de betrokken partijen als een in de loop van het geding voor het Verwaltungsgericht te Frankfurt/Main gerezen incident is te beschouwen, zodat deze rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de mondelinge opmerkingen van verzoekster in het hoofdgeding, de Raad en de Commissie van de Europese Gemeenschappen;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name de artikelen 39, 40, 44 en 177;
Gelet op 's Raads verordeningen nrs. 1427/71 en 1428/71 van 2 juli 1971;
Gelet op de verordeningen van de Commissie nrs. 1558/71 van 20 juli 1971 en 1643/71 van 28 juli 1971;
Gelet op 's Raads beschikking van 4 april 1962;
Gelet op de associatieovereenkomst van de Europese Economische Gemeenschap en Griekenland van 9 juli 1961;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 20;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende inzake de vragen door het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main bij beschikking van 19 juni 1972 gesteld, verklaart voor recht:

1. **Bij onderzoek naar de gestelde vragen is niet gebleken van feiten of omstandigheden welke aan de geldigheid van artikel 2 van verordening (EEG) nr. 1643/71 afbreuk kunnen doen.**

2. **Noch in artikel 2, lid 1, van 's Raads verordening (EEG) nr. 1428/71 van 2 juli 1971, noch in artikel 2 van de overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Economische**

Gemeenschap en Griekenland van 9 juli 1961 is een rangorde tussen de aldaar vermelde maatregelen vastgelegd.

Lecourt Monaco Donner

Mertens de Wilmars Kutscher

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op zeven februari negentienhonderddrieënzeventig.

De Griffier

A. Van Houtte

De President

R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL K. ROEMER VAN 10 JANUARI 1973 [1]

Mijnheer de President,

mijne heren Rechters,

In dit door het Verwaltungsgericht te Frankfurt ter fine van een prejudiciële beslissing aan het Hof voorgelegde geding gaat het om de geldigheid van verordening nr. 1643/71 van de Commissie van 28 juni 1971 „tot invoering van een stelsel van minimumprijzen voor de invoer van tomatenpasta uit Griekenland" (PB nr. L 171 van 30 juli 1971).

Vooraf zou ik het volgende willen opmerken.

Tomatenpasta in de zin van tariefnr. 20.02 valt onder de bij 's Raads verordening nr. 865/68 van 28 juni 1968 (PB nr. L 153 van 1 juli 1968) in het leven geroepen „gemeenschappelijke ordening der markten in de sector van op basis van groenten en fruit verwerkte produkten"; volgens deze ordening moet jegens derde landen het gemeenschappelijk douanetarief worden toegepast; zij bracht echter nog geen „coördinatie en unificatie van invoerregelingen" der afzonderlijke Lid-Staten jegens derde landen. In deze leemte werd voorzien bij 's Raads verordening nr. 1427/71 van 21 juli 1971 „betreffende het nemen van vrijwaringsmaatregelen in de sector van op basis van groenten en fruit verwerkte produkten" (PB nr. L 151 van 7 juli 1971); in artikel 1 dezer verordening wordt onder meer bepaald: „Indien in de Gemeenschap de markt voor één of meer van de in artikel 1 van verordening (EEG) nr. 865/68 bedoelde produkten als gevolg van invoer of uitvoer ernstige verstoringen ondergaat of dreigt te ondergaan, die de doeleinden van artikel 39 van het Verdrag in gevaar kunnen brengen, kunnen in het handelsverkeer met derde landen passende maatregelen worden toegepast totdat

1 — Vertaald uit het Duits.